

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

11070 *Llei orgànica 14/2015, de 14 d'octubre, del Codi penal militar.*

FELIPE VI

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono:

PREÀMBUL

I

L'aprovació del Codi penal militar per la Llei orgànica 13/1985, de 9 de desembre, no va constituir una mera reforma de les lleis penals militars sinó la seva adequació a la Constitució espanyola, amb el desplegament del seu article 117.5 quan proclamava els principis de legalitat, culpabilitat, igualtat i retroactivitat de la llei penal més favorable; i va iniciar la codificació separada de les lleis orgàniques relatives a la justícia militar que havia de culminar en la Llei orgànica 2/1989, de 13 d'abril, processal militar, per complir el propòsit inajornable de reformar el sistema judicial castrense segons els principis constitucionals.

Una de les novetats principals del Codi penal militar de 1985 va consistir en el fet que va deixar de ser un codi complet o integral per convertir-se en una norma penal complementària del Codi penal, atès el seu caràcter de llei penal especial respecte del text punitiu comú. Tanmateix, no va ser possible assolir totalment aquest desitjable propòsit, recollit en el seu preàmbul, per la incertesa en aquelles dates del procés de codificació penal comú, ja que caldria esperar una dècada per a l'aprovació del vigent Codi penal per la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre. Com a conseqüència d'aquesta indefinició, l'any 1985 només es va poder aprovar, malgrat la promulgació de la Llei orgànica 14/1985, de 9 de desembre, un Codi penal militar parcialment complementari de l'ordinari i d'una extensió excessiva en comparació amb els models dels codis castrenses contemporanis.

Així doncs, la necessitat de promulgar un nou Codi penal militar no només deriva del temps transcorregut des de la seva entrada en vigor i del manament que estableix l'apartat 3 de la disposició final 8a de la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades, sinó de la seva naturalesa de llei penal especial que ha d'acollir en el seu articulat únicament els preceptes que no tenen cabuda en el text comú o, malgrat tenir-la, requereixen alguna previsió singular que justifiqui la seva incorporació a la llei militar dins de l'àmbit estrictament castrense que presideix el seu reconeixement constitucional.

En efecte, la doctrina constitucional, amb la interpretació de l'article 117.5 de la Constitució espanyola, considera que el seu propòsit és limitar l'àmbit de la jurisdicció militar a allò estrictament indispensable. Concepte que s'identifica, en temps de normalitat, amb els delictes exclusivament militars tant per la seva connexió directa amb els objectius, les tasques i els fins propis de les Forces Armades (indispensables per a les exigències defensives de la comunitat com a bé constitucional), com per la necessitat d'una via judicial específica per al seu coneixement i eventual repressió.

En conseqüència, la idea que ha presidit la redacció del present Codi penal militar és que els béns jurídics protegits per la norma penal han de ser estrictament castrenses en funció dels fins que constitucionalment corresponen a les Forces Armades, dels mitjans

posats a la seva disposició per complir les seves missions i del caràcter militar de les obligacions i els deures l'incompliment dels quals es tipifica com a delictes militars.

Però hi ha més motius per emprendre una reforma amb deteniment del Codi penal militar. En primer lloc, el procés de modernització de l'organització militar, la professionalització ja culminada de les Forces Armades, el nou model organitzatiu i de desplegament territorial de la força, i la participació permanent d'unitats militars espanyoles en missions internacionals fora del nostre territori, integrades en unitats multinacionals o en organitzacions supranacionals.

En segon terme, és necessari donar compliment a les obligacions convencionals assumides per Espanya, en particular relatives a la prevenció i el càstig de les violacions del dret internacional humanitari, així com a les derivades de la ratificació per la Llei orgànica 6/2000, de 4 d'octubre, de l'Estatut de la Cort Penal Internacional.

En tercer lloc, es considera imprescindible introduir noves figures delictives que, agrupades en un títol propi, atorguin protecció penal a l'exercici dels drets fonamentals i de les llibertats públiques dels militars, per imperatiu de l'esmentada Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades. Reformes a les quals s'han d'afegir les d'ordre tècnic derivades de l'experiència en l'aplicació jurisprudencial del Codi penal militar de 1985 i d'altres d'adaptació terminològica a un llenguatge tecnicouridic més actual i d'acceptació comuna.

Per aquestes raons es justifica l'elaboració d'un Codi penal militar complet, l'aprovació del qual n'ha de facilitar l'aplicació pràctica, a la vista dels nombrosos preceptes que s'haurien de modificar i la reducció notable del seu contingut, tant en la seva part general o de principis bàsics com en la seva part especial o de tipologia delictiva. Reducció que comporta la presentació d'un text punitiu castrense l'articulat del qual no arriba en nombre a la meitat de l'articulat del que es va aprovar el 1985, com a conseqüència lògica del principi de complementaritat de la llei penal militar respecte del Codi penal comú, i d'acord amb els models actuals de codis o lleis penals militars dels països del nostre àmbit sociocultural i relació més assídua en el camp de la defensa nacional.

II

El nou text legal es divideix en dos llibres, el primer dedicat a les disposicions generals i el segon a tipificar els delictes i a l'establiment de les seves penes. És ben apreciable la reducció de l'articulat en el llibre primer, a causa de l'aplicació supletòria del Codi penal, atès que el castrense s'ha depurat de nombroses disposicions innecessàries per tal d'aprofundir en l'esmentat principi de complementaritat de la llei penal militar.

El títol I del llibre primer regula, en primer lloc, l'àmbit d'aplicació del Codi penal militar, amb separació de les infraccions disciplinàries militars. L'article primer proclama la supletòria de les disposicions del Codi penal i l'aplicació, en tot cas, del seu títol preliminar, la qual cosa permet ometre totes les referències als principis penals ja reconeguts en el text punitiu comú.

L'aplicació del present Codi als membres de la Guàrdia Civil es regula de manera detallada en el mateix precepte, a exclusió de l'àmbit competencial militar per conèixer de les accions o omissions enquadrales en els actes propis del servei acomplert en l'exercici de funcions de naturalesa policial.

Interpretant l'article 7 bis del Codi penal militar derogat, la jurisprudència de la Sala Cinquena i Sala de Conflictes del Tribunal Suprem va considerar que s'ha d'aplicar aquest cos legal quan els membres de la Guàrdia Civil, des de la seva condició de militars, duguin a terme fets que afectin béns jurídics propis de l'ordre castrense radicats sobretot en la disciplina, la relació jeràrquica, la unitat i la cohesió interna, la protecció dels mitjans i recursos posats a la seva disposició o l'exercici de funcions i el compliment de deures essencials no enquadrales en els serveis policials. Així, en situacions de normalitat s'ha optat per determinar l'aplicació dels seus preceptes als membres de la Guàrdia Civil, pels béns jurídics que no poden quedar sense protecció penal en un cos de naturalesa militar, com els tutelats en el títol II (delictes contra la disciplina), així com els delictes contra la seguretat i defensa nacionals (títol I), els delictes relatius a l'exercici dels drets fonamentals

i de les llibertats públiques (títol III) i els delictes contra els deures del servei (títol IV). En els supòsits que preveuen els títols I, III i IV s'exclouen les accions o omissions que siguin enquadrables en actes propis del servei acomplert en l'exercici de funcions de naturalesa policial.

Les referències que el Codi penal militar que es deroga feia a la locució «temps de guerra» se substitueixen per la utilització en determinats tipus penals de l'expressió «en situació de conflicte armat», conforme al concepte i la terminologia utilitzats pels convenis de Ginebra de 12 d'agost de 1949, els seus protocols addicionals i la jurisprudència consolidada en matèria de dret internacional humanitari.

D'altra banda, es mantenen les definicions que encapçalen tradicionalment el codi castrense, com la de militar, autoritat militar, sentinella, superior, actes de servei, enemic o ordre, entre d'altres, actualitzades d'acord amb les exigències derivades de la legislació interna o internacional ratificada per Espanya, i de les precisions aportades per la jurisprudència i la doctrina.

El títol II està dedicat a regular el delicte militar, concepte central del present Codi al voltant del qual es construeix l'especialitat de la llei penal militar i el seu caràcter complementari del Codi penal. Així, la noció de delicte militar inclou no tan sols els definits específicament a la part especial (llibre segon) del codi castrense com a delictes militars, sinó també les conductes que lesionen béns jurídics estrictament o essencialment militars incriminats en la legislació penal comuna, sempre que siguin qualificats per la condició militar de l'autor i, a més, per la seva afecció especial als interessos, el servei i l'eficàcia de l'organització castrense. A aquesta concepció obeeix la consideració com a delictes militars dels delictes de traïció i delictes contra les persones i els béns protegits en cas de conflicte armat, quan els comet un militar amb abús de les facultats i infracció dels deures que estableix la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades, o la Llei orgànica 11/2007, de 22 d'octubre, reguladora dels drets i deures dels membres de la Guàrdia Civil. També s'atribueix la consideració de delicte militar al de rebel·lió únicament en cas de conflicte armat internacional.

En els delictes militars es reconeix com a circumstància atenuant molt qualificada la provocació o una altra actuació injusta per part del superior que hagi produït en el subordinat arravatament, obcecació o un altre estat passional semblant. També es defineix la reincidència, als efectes del present Codi.

El títol III regula les penes, les seves classes, efectes, regles d'aplicació i compliment. És notable la simplificació del sistema penològic i la seva adequació al del Codi penal, amb la inclusió de la classificació en penes greus i menys greus. Així mateix es determina el lloc de compliment, establiment penitenciari militar, de les penes privatives de llibertat imposades a militars i les especialitats previstes per a la situació de conflicte armat. Com a novetat s'estableixen la pena de multa, que s'incorpora com a sanció alternativa per a determinats delictes culposos, la pena de localització permanent i la revocació d'ascensos.

En l'aplicació de les penes els tribunals militars han de seguir les mateixes regles que assenyala el Codi penal i han de raonar en la sentència la individualització penal.

Atès que s'estableix com a pena mínima privativa de llibertat la de presó de tres mesos i un dia, es faculta els tribunals per reduir-la en un o dos graus, quan correspongui segons les regles del Codi penal, sense que pugui ser inferior a dos mesos i un dia, per tal de diferenciar-la de la sanció màxima de seixanta dies d'arrest que preveu el règim disciplinari militar.

Es determina la substitució de la pena comuna de treballs en benefici de la comunitat, poc adequada perquè es compleixi en l'àmbit castrense, per la pena de localització permanent que estableix el Codi penal.

Es confereix als tribunals militars la facultat d'aplicar les formes substitutives d'execució de les penes privatives de llibertat i se'ls habilita per aplicar les mesures de seguretat i conseqüències accessòries que preveu el Codi penal.

Atès que són d'aplicació supletòria les normes corresponents del Codi penal, en virtut del principi de complementarietat, en el present Codi desapareixen totes les referències a les normes sobre extinció de la responsabilitat penal i responsabilitat civil subsidiària de l'Estat.

III

El llibre segon, «Delictes i les seves penes», tipifica els delictes militars i estableix les penes a través dels cinc títols, on es recullen els il·lícits penals específicament castrenses amb una tipificació precisa, respectuosa amb el principi de legalitat i taxativitat, degudament depurada i actualitzada. En alguns delictes, per evitar problemes d'alternativitat i repeticions molestes, es conté una simple remissió a la descripció típica que preveu el Codi penal, de conformitat amb el principi de complementarietat que presideix el present Codi.

El títol I, dividit en vuit capítols, castiga els delictes contra la seguretat i defensa nacionals.

El capítol I tipifica amb caràcter independent determinades conductes constitutives del delicte de traïció militar, ja que no estan previstes en el delicte de traïció del Codi penal, i les castiga, per la seva gravetat, amb la màxima pena privativa de llibertat que estableix el present Codi. En el capítol II se sanciona l'espionatge militar com a delicte militar específic.

En el capítol III, la revelació de secrets i informacions relatives a la seguretat i defensa nacionals es remet a les conductes així tipificades en el Codi penal, per agreujar la pena en situació de conflicte armat o estat de setge. La mateixa tècnica de remissió al Codi penal i les mateixes conseqüències punitives s'utilitzen en el capítol IV en relació amb els delictes d'atemptats contra els mitjans o recursos de la seguretat i defensa nacionals. En aquest capítol, entre d'altres, es castiga la violació de dependència o establiment militar.

El capítol V tipifica com a delicte militar l'incompliment de bans militars en situació de conflicte armat o estat de setge i el capítol VI, sota l'epígraf de Disposicions comunes, incrimina determinades conductes relatives als delictes de traïció i espionatge, potència aliada (que defineix) i actes preparatoris (conspiració, proposició i provocació).

En el capítol VII s'agrupen els delictes contra sentinella, autoritat militar, força armada (que defineix) i policia militar, i se'n recullen les especialitats en cas de conflicte armat, estat de setge o en el curs d'una operació internacional coercitiva o de pau.

Els ultratges a Espanya (la seva bandera, himne o algun dels seus símbols o emblemes), a la Constitució o al Rei i les injúries a l'organització militar s'incriminen en el capítol VIII quan el subjecte actiu tingui la condició militar.

El nucli més característic de les infraccions penals militars està constituït pels delictes contra la disciplina, que s'agrupen en el títol II.

La ruptura col·lectiva de la disciplina militar es castiga com a delicte de sedició militar en el capítol I, amb la incriminació de conductes de diferent gravetat i els actes preparatoris. Està previst que les conductes menys greus es puguin sancionar en via disciplinària militar.

El capítol II tipifica sota l'epígraf d'insubordinació l'insult al superior i la desobediència. En l'insult a un superior, a més dels clàssics maltractaments d'obra, s'hi ha afegit la incriminació dels atemptats contra la llibertat o indemnitat sexuals.

En el delicte de desobediència, descrit en termes ben consolidats per la doctrina jurisprudencial, es preveu l'exempció de responsabilitat criminal, de manera similar a la que preveuen el Codi penal i l'Estatut de la Cort Penal Internacional, per desobeir ordres que comportin l'execució d'actes que manifestament constitueixin un delicte, en particular contra la Constitució, o una infracció manifesta, clara i terminant d'un precepte de llei o del dret internacional dels conflictes armats. Als efectes d'aquest delicte s'incorpora una definició de superior concordant amb la que estableix la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades.

El capítol III incrimina l'abús d'autoritat i castiga, entre altres conductes, el maltractament d'obra, el tracte degradant, inhumà o humiliant, els actes d'agressió o abusos sexuals, els actes d'assetjament tant sexual i per raó de sexe com professional, les amenaces, coaccions, injúries i calúmnies, així com els atemptats a la intimitat, la dignitat personal i a la feina i els actes discriminatoris.

Una de les novetats més rellevants del present Codi és la incorporació del títol III, que castiga els delictes relatius a l'exercici dels drets fonamentals i de les llibertats públiques pels militars, de manera que atorga una protecció penal adequada a aquests drets i llibertats, alhora que compleix el manament que expressa l'apartat 3 de la disposició final

vuitena de la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades.

El més extens dels títols del Codi penal militar (títol IV) agrupa en vuit capítols els delictes contra els deures del servei. El capítol I incrimina la covardia qualificada per un element subjectiu de l'injust: el temor al risc personal que violi un deure castrense exigible a qui tingui la condició militar.

La deslleialtat integra el contingut del capítol II, i es castiga la informació militar falsa, en què estan previstos els efectes atenuants de la retractació.

El capítol III castiga els delictes contra els deures de presència i de prestació del servei, i sanciona, en primer lloc, l'abandonament de la destinació o residència, alhora que es cuida la deguda coordinació amb els terminis que estableix el règim disciplinari militar.

El clàssic delictes de deserció es caracteritza per la concurrència de l'ànim de sostreure's permanentment al compliment de les obligacions militars que qualifica l'absència o la no-presentació en la unitat, la destinació o el lloc de residència.

Són conductes particularment incriminades en aquest capítol els trencaments especials del deure de presència, com l'absència davant de l'enemic, rebels o sediciosos o en circumstàncies crítiques, quedar-se en terra a la sortida del vaixell o l'aeronau, així com la inutilització voluntària i la simulació per eximir-se del servei. El capítol es tanca amb una disposició comuna que sanciona els actes preparatoris.

El capítol IV castiga els delictes contra els deures del comandament, i sanciona, en primer lloc, la infracció dels seus deures en diverses situacions de conflicte armat o estat de setge. També es regula de manera especial la responsabilitat del comandament i es castiga la seva tolerància davant d'abusos d'autoritat, extralimitacions i delictes militars comesos pels seus subordinats. Completen aquest capítol la tipificació de les extralimitacions en l'exercici del comandament i l'exposició de la unitat a riscos innecessaris.

Els trencaments del servei integren el contingut del capítol V, amb la incriminació, en primer lloc, de l'abandonament d'un servei d'armes o de qualsevol altre servei en determinades circumstàncies. Es regulen, en segon lloc, els delictes contra els deures de sentinella, com l'abandonament del lloc, l'incompliment de les seves obligacions amb dany greu al servei o l'incompliment de les comeses de vigilància dels espais aeris. Finalment, se sanciona l'embriaguesa o la drogoaddicció en acte de servei d'armes o en l'exercici de comandament.

El capítol VI castiga l'omissió del deure de socors comesa pels militars, des de les conductes més reprovables perquè es tracti de situacions de perill en cas de conflicte armat o estat de setge fins a la incriminació del fet de deixar de socórrer el company en perill greu. També se sanciona per remissió al Codi penal l'omissió de socors comesa pel militar en una missió de col·laboració amb les administracions públiques.

Un dels capítols que incorpora més novetats al present Codi és el relatiu als delictes contra l'eficàcia en el servei (capítol VII). Inclou des de conductes imprudents fins a violacions dels deures militars que incideixen directament en el bé jurídic protegit: l'eficàcia en l'acompliment de les comeses estrictament castrenses. Així, es castiguen, en primer lloc, determinats danys que preveu el Codi penal perpetrats per un militar i altres conductes lesives comeses per una imprudència greu. S'inclouen en la tipificació d'aquests danys els ocasionats per naufragi, abordatge, avarada, aterratge indegut o col·lisió amb una altra aeronau per incriminar els delictes nàutics més característics que figuraven en el desaparegut títol VII del Codi penal militar de 1985, relatiu als delictes contra els deures del servei relacionats amb la navegació.

En segon lloc, se sanciona l'incompliment dolós d'una consigna general, la inobservança imprudent d'una ordre rebuda i una sèrie de conductes concretes que es podrien definir com accions de risc o incompliment dolós de deures militars fonamentals, que ocasionen un dany greu per al servei.

La innovació més demandada per la realitat criminològica i amb exemples abundants en la legislació comparada és la incriminació del tràfic il·legal de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques amb remissió als tipus del Codi penal, quan aquests fets els comet un militar en instal·lacions militars, vaixells, aeronaus, campaments o durant exercicis. Circumstàncies que afecten indubtablement l'eficàcia en la prestació del servei i comporten un risc evident per als qui utilitzen armes i mitjans el maneig dels quals

requereix un deure especial d'atenció, per la qual cosa el càstig d'aquest delictes s'ha d'incorporar a l'àmbit estrictament castrense.

Un altre dels delictes destacats que tipifica aquest capítol consisteix en la imprudència en acte de servei d'armes amb resultat de mort o lesions constitutives de delictes, amb la remissió per al seu càstig a les penes que preveu el Codi penal per a l'homicidi o lesions imprudents.

Finalment, el capítol VIII incrimina l'ús indegut de l'uniforme o distintius militars, que es qualifica de delictes contra altres deures del servei.

A més es castiga específicament el militar que deixi de promoure la persecució de delictes o no els denunciï.

El títol V, i últim de la segona part del present Codi, es refereix als delictes contra el patrimoni en l'àmbit militar. Al costat d'infraccions clàssiques, com la sol·licitud de crèdit per a atenció suposada, s'incriminen amb remissió als tipus que preveu el Codi penal els delictes de furt, robatori, apropiació indeguda i danys comesos per un militar en relació amb l'equip reglamentari, materials o efectes.

Es completa la tipificació de la prevalença d'un militar per procurar-se interessos en un contracte que afecti l'Administració militar amb la remissió al delictes que preveu l'article 441 del Codi penal per completar el càstig d'aquestes conductes reprovables.

Així mateix, se sanciona penalment l'incompliment de contracte en cas de conflicte armat o estat de setge, quan es vegin afectats els interessos de la defensa nacional. El títol finalitza amb la incriminació específica de la receptació, que remet per al seu càstig a les penes i mesures que preveu el Codi penal.

IV

S'incorporen al present Codi dues disposicions addicionals, així com les disposicions transitòries i derogatòria oportunes.

La disposició final primera modifica nombrosos i importants preceptes de la Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de la competència i organització de la jurisdicció militar, en particular amb la regulació de la intervenció del Consell General del Poder Judicial en els nomenaments dels membres dels òrgans judicials militars. La disposició final segona modifica diversos preceptes de la Llei orgànica 2/1989, de 13 d'abril, processal militar.

Les disposicions finals tercera i quarta fan les adaptacions necessàries de l'articulat de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, i de la Llei 29/2014, de 28 de novembre, de règim de personal del Cos de la Guàrdia Civil, en relació amb els efectes de la pena de suspensió militar d'ocupació.

La disposició final cinquena modifica i addiciona una nova falta greu a la Llei orgànica 8/2014, de 4 de desembre, de règim disciplinari de les Forces Armades.

V

En la seva tramitació, aquesta Llei orgànica, com a avantprojecte, va rebre l'informe de les associacions professionals de les Forces Armades i de la Guàrdia Civil, el Consell General del Poder Judicial, el Consell Fiscal, el Consell de Personal de les Forces Armades, el Consell de la Guàrdia Civil i el Consell d'Estat.

LLIBRE PRIMER

Disposicions generals

TÍTOL I

Àmbit d'aplicació del Codi penal militar i definicions

Article 1.

1. El Codi penal militar és aplicable a les infraccions que constitueixin delictes militars. Les infraccions disciplinàries comeses pels membres de les Forces Armades i de la Guàrdia Civil es regeixen per la seva legislació específica.

2. Les disposicions del Codi penal són aplicables als delictes militars com a supletòries en el que no prevegi expressament el present Codi. En tot cas és aplicable el títol preliminar del Codi penal.

3. Quan a una acció o omisió constitutiva d'un delictes militar li correspongui en el Codi penal una pena més greu, la jurisdicció militar ha d'aplicar el Codi esmentat.

4. El present Codi s'ha d'aplicar als membres del Cos de la Guàrdia Civil i als alumnes pertanyents a l'ensenyament de formació del Cos esmentat en els supòsits següents:

- a) En temps de conflicte armat.
- b) Durant la vigència de l'estat de setge.
- c) En el compliment de les missions de caràcter militar que se'ls encarreguin.
- d) Mentre estiguin integrats en unitats de les Forces Armades.

5. Fora dels supòsits que preveu l'apartat anterior, el Codi penal militar s'ha d'aplicar als membres de la Guàrdia Civil i als alumnes pertanyents a l'ensenyament de formació d'aquest Cos quan es tracti d'accions o omissions constitutives de delictes militar previstes en el títol II del llibre segon d'aquest Codi.

També s'ha d'aplicar a les mateixes persones per la comissió dels delictes tipificats en els títols I, III i IV del llibre segon, amb l'exclusió en aquests supòsits de les accions o omissions enquadraables en actes propis del servei acomplert en l'exercici de funcions de naturalesa policial.

6. Sense perjudici del que estableixen els tractats internacionals, els preceptes d'aquest Codi són aplicables a tots els fets que s'hi preveuen, independentment del lloc de comissió.

Article 2.

Són militars, als efectes d'aquest Codi, els qui en el moment de la comissió del delictes tinguin aquesta condició, de conformitat amb les lleis relatives a la seva adquisició i pèrdua i, concretament, amb les excepcions que determini expressament la seva legislació específica:

1r Els que mantinguin una relació de serveis professionals amb les Forces Armades o amb la Guàrdia Civil, mentre no passin a alguna situació administrativa en què tinguin en suspens la seva condició militar.

2n Els reservistes quan estiguin activats a les Forces Armades.

3r Els alumnes dels centres docents militars de formació i els aspirants a la condició de reservistes voluntaris en el seu període de formació militar.

4t Els alumnes pertanyents a l'ensenyament de formació de la Guàrdia Civil.

5è Els qui passin a tenir qualsevol assimilació o consideració militar, de conformitat amb la Llei orgànica reguladora dels estats d'alarma, excepció o setge i les normes de desplegament.

6è En les situacions de conflicte armat o estat de setge, els capitans, comandants i membres de la tripulació de vaixells o aeronaus no militars que formin part d'un comboi, sota una escorta o direcció militar, així com els pràctics a bord de vaixells de guerra i vaixells de la Guàrdia Civil.

7è Els presoners de guerra, respecte dels quals Espanya sigui potència detenedora.

Article 3.

Als efectes d'aquest Codi, són autoritats militars:

1r El rei, el president del Govern, el ministre de Defensa i els qui els substitueixen en l'exercici de les atribucions constitucionals o legals inherents a les seves prerrogatives o funcions.

2n El cap d'Estat Major de la Defensa, el subsecretari de Defensa i els caps d'Estat Major de l'Exèrcit de Terra, de l'Armada i de l'Exèrcit de l'Aire i el director general de la Guàrdia Civil.

3r Els oficials generals amb comandament o direcció sobre una força, unitat, centre o organisme o que, per raó del càrrec o la funció, tinguin atribuïda jurisdicció en un lloc o territori determinat.

4t Els militars que, en les situacions de conflicte armat o estat de setge, tinguin la condició de cap d'unitat que operi separatament, en l'espai a què arribi l'acció militar.

5è Els auditors presidents i vocals dels tribunals militars, els fiscals juridicomilitars i els jutges togats militars.

6è Mentre estiguin fora del territori nacional, els comandants de vaixells de guerra o d'aeronaus militars i els oficials destacats per a algun servei en els llocs, les aigües o els espais en què l'hagin de prestar, quan en aquests no hi hagi autoritat militar i en el que concerneixi la missió militar encomanada.

7è Els caps d'unitats que prenguin part en operacions a l'exterior, tant si impliquen l'ús de la força com si no, durant la participació de la unitat en aquestes operacions, mentre estiguin fora del territori nacional.

Article 4.

1. És sentinella, als efectes d'aquest Codi, el militar que, en acte de servei d'armes i en compliment d'una consigna, guarda un lloc confiat a la seva responsabilitat, i porta a la vista l'arma de foc que li correspongui per la seva comesa.

2. Tenen a més la consideració esmentada els militars que siguin:

- a) Components de les guàrdies de seguretat en l'exercici de la seva comesa;
- b) Operadors de les xarxes militars de transmissions, comunicacions o informàtiques durant l'acompliment de les seves comeses; i
- c) Operadors de sistemes electrònics de vigilància i control dels espais confiats als centres o estacions en què serveixen o observadors visuals dels mateixos espais, durant l'acompliment de les seves comeses.

Article 5.

1. Als efectes d'aquest Codi i sense perjudici del que disposa l'apartat 4 de l'article 44, és superior el militar que, respecte d'un altre, tingui una ocupació jeràrquicament més elevada, o exerceixi autoritat, comandament o jurisdicció en virtut del càrrec o funció que exerceixi com a titular o per successió reglamentària.

2. Es consideren superiors, respecte dels presoners de guerra dels quals Espanya sigui potència detenedora, els militars espanyols, sigui quina sigui la seva ocupació, encarregats de la seva vigilància o custòdia i en l'exercici d'aquestes comeses.

Article 6.

1. Són actes de servei, als efectes d'aquest Codi, tots els que tinguin relació amb les funcions que corresponguin a cada militar en el compliment de les seves comeses específiques.

2. Als efectes d'aquest Codi, són actes de servei d'armes tots els que requereixen per a la seva execució l'ús, el maneig o la utilització d'armes, sigui quina sigui la seva naturalesa, de conformitat amb les disposicions generals aplicables o amb les ordres particulars degudament cursades sobre això, així com els actes preparatoris d'aquests, ja siguin individuals o col·lectius, des de la seva iniciació amb la crida a prestar-lo fins a la seva terminació total, i tots els actes anteriors o posteriors al mateix servei d'armes que s'hi relacionin o n'afectin l'execució.

Així mateix, tenen aquesta consideració els actes relacionats de manera directa amb la navegació de vaixells de guerra o de la Guàrdia Civil, o el vol d'aeronaus militars. També la tenen els serveis de transmissions, comunicacions o informàtics, detecció i anàlisi de

l'espai radioelèctric o cibernètic, imatges o dades i qualssevol altres serveis de vigilància i control dels espais en què tinguin lloc les operacions militars.

Article 7.

1. Als efectes d'aquest Codi, s'entén per enemic:

1r Els membres de les forces armades d'una part que estigui en situació de conflicte armat amb Espanya;

2n Qualsevol força, formació o banda que executi una operació armada, a les ordres, per compte o amb l'ajuda d'aquesta part enemiga;

3r Les forces, formacions o bandes, integrants de grups armats no estatals, que operin en un espai on Espanya executi o participi en una operació internacional coercitiva o de pau, de conformitat amb l'ordenament internacional;

4t Els grups armats organitzats a què es refereix l'apartat 4 de l'article 1 del Protocol I de 8 de juny de 1977, addicional als convenis de Ginebra de 12 d'agost de 1949, que estiguin en situació de conflicte armat amb Espanya.

2. Les forces terrestres, navals o aèries estan davant de l'enemic o davant de rebels o sediciosos, als efectes d'aquest Codi, quan estiguin en una situació en què puguin dirigir actes d'hostilitat contra algun d'ells, entrar immediatament en combat o ser susceptibles dels seus atacs, així com quan estiguin desplegades en la zona d'operacions i siguin alertades per prendre part en una operació bèl·lica o per a la utilització de la força armada pròpia en un conflicte armat o en una operació internacional coercitiva o de pau.

3. Als efectes d'aquest Codi, són circumstàncies crítiques les situacions de perill imminent per a la integritat de les persones o el compliment de la missió encomanada, així com les que suposin un risc greu i immediat per a la unitat, el vaixell de guerra o de la Guàrdia Civil, o l'aeronau militar on el responsable presti els serveis.

Article 8.

És una ordre qualsevol manament relatiu al servei que un superior militar dóna a un subordinat, en una forma adequada i dins de les atribucions que li corresponen, per tal que porti a terme o ometi una actuació concreta.

TÍTOL II

Del delictes militar

Article 9.

1. Són delictes militars les accions o omissions doloses o imprudents que preveu el llibre segon d'aquest Codi.

2. Així mateix, són delictes militars qualssevol altres accions o omissions comeses per un militar i tipificades en el Codi penal com a:

a) Delictes de traïció i delictes contra les persones i els béns protegits en cas de conflicte armat, incloses les disposicions comunes, sempre que es perpetrin amb abús de facultats o infracció dels deures que estableix la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades, o la Llei orgànica 11/2007, de 22 d'octubre, reguladora dels drets i deures dels membres de la Guàrdia Civil.

b) Delicte de rebel·lió, en cas de conflicte armat internacional.

3. El límit màxim de les penes que estableix el Codi penal per als delictes que preveu l'apartat segon d'aquest article s'ha d'incrementar en un cinquè, excepte quan la llei ja hagi tingut en compte en la descripció o sanció del delicte la condició d'autoritat o funcional del subjecte actiu de la infracció penal.

Article 10.

1. En els delictes militars es considera circumstància atenuant molt qualificada la d'haver precedit per part del superior una provocació immediata o qualsevol altra actuació injusta que hagi produït en el subjecte arravatament, obcecació o un altre estat passional d'entitat semblant.

2. Als efectes d'aquest Codi, s'entén que hi ha reincidència quan, en delinquir, el culpable hagi estat condemnat executòriament per un delicte comprès en el mateix títol d'aquest Codi o en algun dels que preveu l'apartat 2 de l'article 9 d'aquest Codi, sempre que siguin de la mateixa naturalesa.

No es computen els antecedents penals cancel·lats o que ho hagin de ser.

TÍTOL III

De les penes

CAPÍTOL I

De les penes i les seves classes

Article 11.

Les penes principals que es poden imposar pels delictes que comprèn el llibre II d'aquest Codi, sense perjudici de les que corresponguin per aplicació del Codi penal en els casos així expressats, són:

1r Greus:

- Presó superior a tres anys.
- Pèrdua d'ocupació.
- Inhabilitació absoluta per a comandament de vaixell de guerra o aeronau militar.

2n Menys greus:

- Presó de tres mesos i un dia a tres anys.
- Presó de dos mesos i un dia a tres mesos.
- Suspensió militar d'ocupació, de tres mesos i un dia a tres anys.
- Multa de dos a sis mesos.
- La pena de localització permanent de dos mesos i un dia a sis mesos.

Són penes accessòries la pèrdua d'ocupació, la suspensió militar d'ocupació i la revocació d'ascensos.

Article 12.

1. La pena de presó té una durada mínima de dos mesos i un dia i màxima de vint-i-cinc anys, tret del que excepcionalment resulti per aplicació del Codi penal.

2. Les penes de privació de llibertat imposades a militars s'han de complir a l'establiment penitenciari militar designat pel Ministeri de Defensa, llevat que es tracti d'una pena privativa de llibertat imposada per un delicte comú que comporti la baixa a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil, cas en què s'ha d'extingir en un establiment penitenciari ordinari, amb separació de la resta dels penats.

3. La pena de localització permanent s'ha de complir, de conformitat amb el que preveu el Codi penal, al domicili del reu o, si s'escau, a l'establiment penitenciari designat pel Ministeri de Defensa.

4. En situació de conflicte armat, les penes privatives de llibertat imposades a militars es poden complir en la unitat de la seva destinació i en comeses que el comandament

militar designi, en atenció a les exigències de la campanya i de la disciplina, prèvia comunicació i aprovació de l'òrgan judicial actuant.

Article 13.

La pena d'inhabilitació absoluta per a comandament de vaixell de guerra o aeronau militar priva el penat, amb caràcter permanent, del comandament d'aquests.

La pena de multa s'ha de determinar i aplicar pel sistema que estableix el Codi penal.

Article 14.

Per al compliment de la condemna és abonable el temps de privació de llibertat o de drets acordats cautelarment o preventivament, en els termes que preveu el Codi penal.

L'abonament s'ha de fer extensiu al temps de detenció i d'arrest disciplinari, així com al que s'hagi passat en la situació de suspensió de funcions, si s'han patit pels mateixos fets i es tracta del mateix bé jurídic protegit.

CAPÍTOL II

De les penes accessòries

Article 15.

A més de les penes accessòries que preveu el Codi penal, per als militars la pena de presó que excedeixi els tres anys comporta l'accessòria de pèrdua d'ocupació, i la de presó de menys durada, l'accessòria de suspensió militar d'ocupació.

En el cas de militars condemnats a una pena de presó que excedeixi els sis mesos per delictes dolós, el tribunal pot imposar la pena accessòria de revocació dels ascensos a l'ocupació o ocupacions que hagi assolit el condemnat des de la comissió dels fets qualificats de delictius en la sentència fins a la data de la fermesa, i ho ha de motivar expressament en la sentència de conformitat amb els criteris d'individualització penal que conté l'article 19 del present Codi.

CAPÍTOL III

Efectes de les penes

Article 16.

Qualsevol pena de presó imposada a qualsevol militar produeix l'efecte que el seu temps de durada no és abonable per al servei.

Article 17.

1. La pena de pèrdua d'ocupació, que és de caràcter permanent, produeix la baixa del penat a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil, amb privació de tots els drets adquirits en aquestes, excepte els passius que li puguin correspondre.

2. Per als alumnes dels centres docents militars de formació aquesta pena produeix, a més, la baixa al centre docent, amb la pèrdua de la condició d'alumne.

Article 18.

La pena de suspensió militar d'ocupació priva de totes les funcions pròpies d'aquesta, durant el temps de la condemna. També produeix l'efecte de quedar immobilitzat en la seva ocupació en el lloc que ocupi, i no és abonable per al servei. Conclou la suspensió, finalitza la immobilització en l'ocupació i la pèrdua del lloc és definitiva.

CAPÍTOL IV

Aplicació de les penes

Article 19.

1. Els tribunals militars han d'imposar la pena prevista per als delictes seguint les regles per a l'aplicació de les penes que estableix el Codi penal.

2. No obstant això, quan es tracti de delictes dolosos i quan no concorrin atenuants ni agreujants, han d'aplicar la pena que estableixi la llei en l'extensió que considerin adequada, tenint en compte les circumstàncies personals del culpable, la seva graduació, funció militar, la naturalesa dels mòbils que el van impulsar, la gravetat i transcendència del fet en si i en la seva relació amb el servei o el lloc de la seva perpetració.

3. La individualització penal que s'efectuï ha de ser raonada en la sentència.

Article 20.

Els tribunals militars no queden limitats per les quanties mínimes que assenyala la llei per a cada classe de pena, sinó que les poden reduir en un o dos graus, en la forma que resulti d'aplicar la regla corresponent del Codi penal, sense que, en cap cas, es pugui imposar una pena de presó inferior a dos mesos i un dia.

La pena inferior en un grau a la de pèrdua d'ocupació, imposada com a principal, és la de suspensió militar d'ocupació.

Article 21.

Quan la pena que estableixi el Codi penal per als delictes militars previstos en aquest Codi sigui la de treballs en benefici de la comunitat, s'ha d'aplicar als militars la pena de localització permanent de dos mesos i un dia a tres mesos.

CAPÍTOL V

De la suspensió de l'execució de les penes privatives de llibertat, les formes substitutives d'execució de les penes i de la llibertat condicional

Article 22.

1. Els tribunals militars poden aplicar les formes substitutives d'execució de les penes privatives de llibertat que preveu el Codi penal, inclosa la suspensió de l'execució de les penes privatives de llibertat.

2. Per a l'adopció de les mesures esmentades els tribunals militars s'han d'atenir al que disposa el Codi penal.

3. La llibertat condicional s'ha d'aplicar de conformitat amb el que estableix el Codi penal.

CAPÍTOL VI

De les mesures de seguretat i conseqüències accessòries

Article 23.

Els tribunals militars han d'aplicar, si s'escau, les mesures de seguretat i les conseqüències accessòries que preveu el Codi penal.

LLIBRE SEGON

Delictes i les seves penes

TÍTOL I

Delictes contra la seguretat i defensa nacionals

CAPÍTOL I

Traïció militar

Article 24.

Independentment del que preveu el Codi penal per al delicte de traïció, s'ha de castigar amb la pena de presó de quinze a vint-i-cinc anys el militar que, amb el propòsit d'afavorir l'enemic:

1r Exerceixi coacció sobre qui té el comandament d'una força, vaixell o aeronau, per capitular, rendir-se, demorar el combat o iniciar la retirada.

2n Es fugui de les seves files amb l'ànim d'incorporar-se a l'enemic.

3r Propali o difongui notícies desmoralitzadores o dugui a terme qualssevol altres actes derrotistes.

4t Executi actes de sabotatge, dificulti les operacions bèl·liques o de qualsevol altra manera efectiva causi crebant als mitjans o recursos afectes a la defensa militar.

CAPÍTOL II

Espionatge militar

Article 25.

L'estranger que, en situació de conflicte armat, es procuri, difongui, falsegi o inutilitzi informació classificada com a reservada o secreta o d'interès militar susceptible de perjudicar la seguretat o la defensa nacionals, o dels mitjans tècnics o sistemes utilitzats per les Forces Armades o la Guàrdia Civil o les indústries d'interès militar, o la reveli a una potència estrangera, associació o organisme internacional, ha de ser castigat, com a espia, a la pena de deu a vint anys de presó.

El militar espanyol que cometi aquest delicte ha de ser considerat autor d'un delicte de traïció militar i ha de ser castigat amb la pena que preveu l'article anterior.

CAPÍTOL III

Revelació de secrets i informacions relatives a la seguretat i defensa nacionals

Article 26.

El militar que cometi qualsevol dels delictes que preveuen els articles 277 o 598 a 603 del Codi penal ha de ser castigat amb la pena que s'hi estableix incrementada en un cinquè del seu límit màxim. En situació de conflicte armat o estat de setge s'ha d'imposar la pena superior en un o dos graus.

CAPÍTOL IV

Atemptats contra els mitjans o recursos de la seguretat o defensa nacionals

Article 27.

El militar que, amb el propòsit d'atemptar contra els mitjans o recursos de la seguretat o defensa nacionals, cometi algun dels delictes que preveuen els articles 264 a 266 o 346

del Codi penal ha de ser castigat amb la pena prevista per als delictes esmentats incrementada en un cinquè del seu límit màxim. La mateixa pena s'ha d'imposar al que cometi el delicte tipificat a l'article 346 del Codi penal, en situació de conflicte armat o estat de setge, quan no tingui la condició militar.

Article 28.

El militar que denunciï falsament l'existència, en llocs afectes a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil, d'aparells explosius o d'altres similars o entorpeixi intencionadament el transport, l'aprovisionament, les transmissions o qualsevol classe de missió militar, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a sis anys de presó.

S'ha d'imposar la pena superior en grau a qui cometi aquest delicte en situació de conflicte armat o estat de setge.

Article 29.

Qui penetri o romanguí en un centre, dependència o establiment militar contra la voluntat expressa o tàcita del seu cap, o vulneri les mesures de seguretat establertes per a la protecció d'aquells, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a quatre anys de presó.

CAPÍTOL V

Incompliment de bans militars en situació de conflicte armat o estat de setge

Article 30.

Qui es negui a complir o no compleixi les prescripcions contingudes en els bans que dictin les autoritats militars en situació de conflicte armat o estat de setge, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a sis anys de presó.

CAPÍTOL VI

Disposicions comunes als capítols anteriors

Article 31.

1. El militar que tingui coneixement que s'intenta cometre algun dels delictes de traïció o espionatge i no utilitzi els mitjans al seu abast per evitar-ho ha de ser castigat amb la pena de cinc a quinze anys de presó. Si no ho denuncia als seus superiors s'ha d'imposar la pena en la seva meitat inferior.

2. Queden exempts de pena els qui intervinguin en un delicte de traïció o espionatge, si ho denuncien a temps d'evitar-ne la consumació.

Article 32.

1. Les penes establertes per als delictes que preveuen els capítols I al V d'aquest títol o les penes inferiors en grau s'han d'imposar quan també es cometin contra una potència aliada.

2. Als efectes d'aquest Codi s'entén que potència aliada és qualsevol Estat o organització internacional amb els quals Espanya estigui unida per un tractat o aliança militar o de defensa, així com qualsevol altre Estat o organització internacional que prengui part en un conflicte armat contra un enemic comú, cooperi en una operació armada o participi en una operació internacional coercitiva o de pau d'acord amb l'ordenament internacional, en les quals Espanya prengui part.

Article 33.

La conspiració, la proposició i la provocació per cometre els delictes que preveuen els capítols I al V d'aquest títol s'han de castigar amb la pena inferior en grau a les respectivament assenyalades.

CAPÍTOL VII**Delictes contra sentinella, autoritat militar, força armada o policia militar**

Article 34.

Qui desobeeixi o oposi resistència a les ordres d'un sentinella ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó. Si el maltracta d'obra ha de ser castigat amb la pena de quatre mesos a tres anys de presó, sense perjudici de la pena que pugui correspondre pels resultats lesius produïts de conformitat amb el Codi penal.

S'han d'imposar les penes superiors en grau a les que respectivament assenyala el paràgraf anterior quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

1. Si el fet es verifica amb armes o un altre mitjà perillós.
2. Si l'acció s'executa en situació de conflicte armat, estat de setge o en el curs d'una operació internacional coercitiva o de pau.

Article 35.

1. El militar que cometi algun dels delictes que preveuen els articles 550 a 556 del Codi penal, contra una autoritat militar, força armada o policia militar, en les seves funcions d'agents de l'autoritat, ha de ser castigat amb les penes que s'hi preveuen, el límit màxim de les quals s'ha d'incrementar en un cinquè, excepte quan la llei ja hagi tingut en compte en la descripció o sanció del delicte la condició d'autoritat o funcional del subjecte actiu de la infracció penal. Tot això sense perjudici de l'aplicació de l'article 21 del present Codi.

2. Qui, en situació de conflicte armat, estat de setge o en el curs d'una operació internacional coercitiva o de pau, cometi aquests delictes ha de ser castigat amb les penes superiors en grau a les que respectivament assenyala el Codi penal.

3. Als efectes d'aquest Codi, s'entén que són força armada els militars que vesteixin uniforme i prestin un servei reglamentàriament ordenat que legalment estigui encomanat a les Forces Armades i, en el cas de la Guàrdia Civil, que no sigui enquadrable en l'exercici de funcions de naturalesa policial i, en tot cas, en situació de conflicte armat, en estat de setge o quan estiguin integrats en unitats de les Forces Armades.

CAPÍTOL VIII**Ultratges a Espanya i injúries a l'organització militar**

Article 36.

El militar que ofengui o ultratgi Espanya, la seva bandera, himne o algun dels seus símbols o emblemes, la Constitució o el rei, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a tres anys de presó. Quan el delicte es cometi amb publicitat, davant d'una concurrència de persones o en situació de conflicte armat o estat de setge, s'ha d'imposar la pena incrementada en un cinquè del seu límit màxim. En tot cas es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

El militar que ofengui o ultratgi les insígnies o emblemes militars ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a un any de presó.

Article 37.

El militar que injuriï les Forces Armades, la Guàrdia Civil, institucions o cossos determinats d'aquestes ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a un any de presó. S'ha d'imposar la pena incrementada en un cinquè del seu límit màxim quan el delicte es cometi amb publicitat, davant d'una concurrència de persones o en situació de conflicte armat o estat de setge.

TÍTOL II

Delictes contra la disciplina

CAPÍTOL I

Sedició militar

Article 38.

Els militars que, mitjançant un concert exprés o tàcit, en un nombre de quatre o més o que, sense arribar a aquest nombre, constitueixin almenys la meitat d'una força, dotació o tripulació, es neguin a obeir o no compleixin les ordres legítimes rebudes, incompleixin els altres deures del servei o amenacin, ofenguin o ultratgin un superior, han de ser castigats amb la pena de dos a quinze anys de presó quan es tracti dels que hagin induït, sostingut o dirigit la sedició, del capítol que es posi al capdavant o, en tot cas, si es tracta de suboficials o militars de categoria superior, i amb la pena d'un a deu anys de presó quan es tracti dels mers executors. S'ha d'imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

S'han d'imposar les penes que assenyalen el paràgraf anterior, incrementades en un cinquè del seu límit màxim, quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

1r Que els fets tinguin lloc davant de l'enemic, rebels o sediciosos, o en circumstàncies crítiques.

2n Que s'hagin esgrimit armes.

3r Que s'hagi maltractat d'obra un superior, sense perjudici de les penes que puguin correspondre pels resultats lesius produïts de conformitat amb el Codi penal.

Article 39.

Els militars que, en un nombre de quatre o més, facin reclamacions o peticions col·lectives en tumult o portant armes, han de ser castigats amb la pena d'un a sis anys de presó, quan es tracti dels qui hagin induït, sostingut o dirigit la sedició, del capítol que es posi al capdavant o, en tot cas, dels suboficials o militars de categoria superior que hi intervinguin, i amb la pena de sis mesos a quatre anys de presó quan es tracti dels mers executors. Es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

Les altres reclamacions o peticions col·lectives, així com les reunions clandestines per ocupar-se d'assumptes del servei, si posen en risc greu el manteniment de la disciplina, s'han de castigar amb la pena de tres mesos i un dia a sis mesos de presó; altrament, es poden sancionar en via disciplinària militar.

Article 40.

1. Si els sediciosos deposen la seva actitud a la primera intimació o abans d'aquesta, han de ser castigats amb la pena inferior en grau a la corresponent al delictes comès.

2. La provocació, la conspiració i la proposició per a l'execució dels delictes que preveu aquest capítol s'han de castigar amb la pena inferior en un o dos graus a la que els correspondria.

Article 41.

El militar que no adopti les mesures necessàries o no utilitzi els mitjans racionals al seu abast per contenir la sedició en les forces sota el seu comandament ha de ser castigat amb la pena de presó de sis mesos a sis anys, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació. Si té coneixement que s'intenta cometre aquest delictes i no ho denuncia als seus superiors, s'ha d'imposar la pena de presó en la seva meitat inferior.

CAPÍTOL II

Insubordinació

Secció 1a Insult a un superior

Article 42.

1. El militar que maltracti d'obra un superior o atempti contra la seva llibertat o indemnitat sexuals ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a cinc anys de presó, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació, sense perjudici de la pena que correspongui pels resultats lesius produïts o les agressions i altres atemptats contra la llibertat o indemnitat sexuals efectivament comesos, de conformitat amb el Codi penal.

2. S'ha d'imposar la pena de deu a vint anys de presó, sempre que el fet es produeixi:

1r En situació de conflicte armat o estat de setge, i s'executi en acte de servei o en ocasió d'aquest.

2n Davant de l'enemic, rebels o sediciosos, o en circumstàncies crítiques.

3. Les penes assenyalades s'han d'imposar en la seva meitat inferior al militar que agafi una arma o executi actes o demostracions amb tendència a maltractar d'obra un superior.

Article 43.

El militar que, sense incórrer en els delictes que preveu l'article anterior, coaccioni, amenaci, calumniï o injuriï greument un superior, en la seva presència o davant d'una concurrència de persones, per escrit o amb publicitat, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a tres anys de presó. Quan no concorrin aquestes circumstàncies s'ha d'imposar la pena en la seva meitat inferior.

Secció 2a Desobediència

Article 44.

1. El militar que es negui a obeir o no compleixi les ordres legítimes dels seus superiors relatives al servei ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó. Si es tracta d'ordres relatives al servei d'armes, s'ha d'imposar la pena de sis mesos a sis anys de presó.

2. Quan la desobediència tingui lloc en situació de conflicte armat, estat de setge, davant de l'enemic, rebels o sediciosos, o en circumstàncies crítiques, s'ha d'imposar la pena de cinc a quinze anys de presó.

3. No obstant això, els militars en cap cas incorren en responsabilitat criminal per desobeir una ordre que comporti l'execució d'actes que manifestament constitueixin un delictes, en particular contra la Constitució, o una infracció manifesta, clara i terminant d'una norma amb rang de llei o del dret internacional dels conflictes armats.

4. Als efectes d'aquest article s'entén per superior qui ho sigui en l'estructura orgànica o operativa, o qui exerceixi autoritat, comandament o jurisdicció en virtut del càrrec o la funció que aconsegueixi com a titular o per successió reglamentària.

CAPÍTOL III

Abús d'autoritat

Article 45.

El superior que abusi de les seves facultats de comandament o de la seva posició en el servei i irrogui un perjudici greu a un subordinat, l'obligui a prestacions alienes a l'interès del servei o li impedeixi arbitràriament l'exercici d'algun dret, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a tres anys de presó.

Article 46.

El superior que maltracti d'obra un subordinat ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a cinc anys de presó, sense perjudici de la pena que correspongui pels resultats lesius produïts de conformitat amb el Codi penal.

Article 47.

El superior que tracti un subordinat de manera degradant, inhumana o humiliant, o cometi actes d'agressió o abús sexuals, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a cinc anys de presó, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació, sense perjudici de les que corresponguin pels resultats lesius produïts o les agressions i altres atemptats contra la llibertat o indemnitat sexuals efectivament comesos, de conformitat amb el Codi penal.

Article 48.

El superior que, respecte d'un subordinat, cometi actes d'assetjament tant sexual i per raó de sexe com professional, l'amenaci, coaccioni, injuriï o calumniï, atempti de manera greu contra la seva intimitat, dignitat personal o a la feina, o cometi actes que suposin una discriminació greu per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, orientació sexual, religió, conviccions, opinió, discapacitat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a quatre anys de presó, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

TÍTOL III

Delictes relatius a l'exercici dels drets fonamentals i de les llibertats públiques pels militars

Article 49.

El militar que, sense incórrer en els delictes d'insult a un superior o abús d'autoritat, públicament, en llocs afectes a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil o en acte de servei, maltracti d'obra un altre militar, el tracti de manera degradant, inhumana o humiliant, o cometi actes d'agressió o d'abús sexuals, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a tres anys de presó, sense perjudici de les penes que li puguin correspondre pels resultats lesius produïts o les agressions i altres atemptats contra la llibertat o indemnitat sexuals efectivament comesos, de conformitat amb el Codi penal.

Article 50.

El militar que, sense incórrer en els delictes d'insult a un superior o abús d'autoritat, públicament, en llocs afectes a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil o en acte de servei, impedeixi o limiti arbitràriament a un altre militar l'exercici dels drets fonamentals o les llibertats públiques, cometi actes d'assetjament tant sexual i per raó de sexe com professional, l'amenaci o coaccioni, l'injuriï greument o el calumniï, atempti de manera greu contra la seva intimitat, dignitat personal o a la feina, cometi actes que suposin una discriminació greu per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, orientació sexual, religió, conviccions, opinió, discapacitat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a dos anys de presó.

TÍTOL IV

Delictes contra els deures del servei

CAPÍTOL I

Covardia

Article 51.

1. El militar que per temor a un risc personal refusi quedar-se o situar-se en el seu lloc, l'abandoni, incompleixi la missió encomanada o cometi actes susceptibles d'infondre pànic o produir un desordre greu entre la pròpia força, ha de ser castigat:

1r Amb la pena de deu a vint-i-cinc anys de presó, quan tingui lloc davant de l'enemic, rebels o sediciosos.

2n Amb la pena de cinc a quinze anys de presó, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, fora de les situacions expressades a l'apartat anterior, o en circumstàncies crítiques.

2. Si l'autor del delicte exerceix comandament, s'han d'imposar les penes assenyalades en la seva meitat superior.

Article 52.

El militar que, en situació de conflicte armat, estat de setge o circumstàncies crítiques i per temor a un risc personal, per tal d'excusar-se del seu lloc o missió, simuli una malaltia o lesió, se la produeixi o utilitzi qualsevol engany amb la mateixa finalitat, ha de ser castigat amb la pena de tres anys i un dia a deu anys de presó.

Article 53.

1. El militar que, per temor a un risc personal, lliuri, rendeixi o abandoni a l'enemic, rebels o sediciosos, un establiment o instal·lació militar, lloc, vaixell, aeronau, força o altres recursos humans o materials que estiguin sota el seu comandament, sense haver esgotat tots els mitjans de defensa que exigeixin els seus deures i obligacions militars o les ordres rebudes, ha de ser castigat amb la pena de deu a vint anys de presó.

2. El militar que en la capitulació estableixi per a si condicions més avantatjoses ha de ser castigat amb la pena de tres a deu anys de presó, i amb la pena de presó de sis mesos a sis anys si aquestes condicions s'estipulen a favor d'un altre o altres sense una raó suficient, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

Article 54.

Fora dels casos anteriors, el militar que, per temor a un risc personal, violi un deure militar que estableix la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, o la Llei orgànica 11/2007, de 22 d'octubre, la naturalesa del qual exigeixi afrontar el perill i superar la por, ha de ser castigat amb la pena de quatre mesos a quatre anys de presó. En situació de conflicte armat o estat de setge s'ha d'imposar la pena de presó d'un a sis anys. En tots dos casos es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

CAPÍTOL II

Deslleialtat

Article 55.

El militar que sobre assumptes del servei doni deliberadament informació falsa o expedeixi un certificat en sentit diferent del que li consti ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a quatre anys de presó. En situació de conflicte armat o estat de setge s'ha

d'imposar la pena de presó de tres a deu anys. En tot cas es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

En tots els supòsits que preveu aquest article, s'ha d'imposar la pena inferior en grau quan el culpable es retracti, i manifesti la veritat abans que tingui efectes.

CAPÍTOL III

Delictes contra els deures de presència i de prestació del servei

Secció 1a Abandonament de destinació o residència

Article 56.

1. El militar que incompleixi la normativa vigent i s'absenti de la seva unitat, destinació o lloc de residència durant més de tres dies o no s'hi presenti, quan ho podia fer, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó.

2. En situació de conflicte armat o estat de setge, l'absència del militar o la seva falta d'incorporació per un temps superior a vint-i-quatre hores s'ha de castigar amb la pena de presó de tres a sis anys.

3. Per al còmput dels terminis esmentats s'ha de començar a comptar des del moment en què es produeixi l'absència o falta d'incorporació, fins a aquell en què tingui lloc la presentació.

Secció 2a Deserció

Article 57.

El militar que, amb ànim de sostreure's permanentment al compliment de les seves obligacions, s'absenti de la seva unitat, destinació o lloc de residència, o no s'hi presenti, i ho podia fer, quan tingui l'obligació d'efectuar la seva incorporació, ha de ser castigat, com a desertor, amb la pena d'un a quatre anys de presó, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació. En situació de conflicte armat o estat de setge ha de ser castigat amb la pena de cinc a quinze anys de presó.

Secció 3a Trencaments especials del deure de presència

Article 58.

1. El militar que s'absenti o no es presenti, i ho havia de fer, de manera que incompleixi la normativa vigent, davant de l'enemic, rebels o sediciosos, sigui quina sigui la durada de l'absència, ha de ser castigat amb la pena de quatre a deu anys de presó. Si el fet té lloc en circumstàncies crítiques, s'ha d'imposar la pena de sis mesos a tres anys de presó.

2. El militar que es quedi en terra, i incompleixi la normativa vigent, a la sortida del vaixell o aeronau de la dotació o tripulació de què formi part ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a sis mesos de presó. Si el fet té lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, s'ha d'imposar la pena de presó de sis mesos a sis anys de presó.

Secció 4a Inutilització voluntària i simulació per eximir-se del servei

Article 59.

El militar que, per eximir-se del servei o del compliment dels seus deures o obtenir el cessament o un canvi en la relació de servei, s'inutilitzi o consenti que una altra persona l'inutilitzi per mutilació, malaltia o qualsevol altre mitjà, simuli una malaltia o lesió, o utilitzi qualsevol altre engany, ha de ser castigat amb la pena de quatre mesos a tres anys de

presó. S'ha d'imposar la pena de presó de tres a deu anys quan el fet tingui lloc en situació de conflicte armat, estat de setge o en circumstàncies crítiques.

Incorre en les mateixes penes qui, deliberadament, inutilitzi o faciliti la simulació a un militar, amb la mateixa finalitat a què es refereix el paràgraf anterior, i s'ha d'imposar la pena en la seva meitat superior si l'autor és personal sanitari, sense perjudici de les penes que corresponguin pels resultats lesius produïts, de conformitat amb el Codi penal.

Secció 5a Disposició comuna

Article 60.

La provocació, la conspiració i la proposició per a l'execució dels delictes que preveu aquest capítol s'han de castigar amb la pena inferior en un o dos graus a la que els correspondria.

No obstant això, en situació de conflicte armat o estat de setge, la provocació, la conspiració i la proposició, així com la complicitat, es poden castigar amb les penes previstes per als autors dels delictes respectius.

CAPÍTOL IV

Delictes contra els deures del comandament

Secció 1a Incompliment de deures inherents al comandament

Article 61.

1. El militar amb comandament de força o unitat, comandant de vaixell de guerra o aeronau militar, que faci desistiment del comandament per abandonament o lliurament indegut, ha de ser castigat:

1r Amb la pena de deu a vint-i-cinc anys de presó, quan tingui lloc davant de l'enemic, rebels o sediciosos.

2n Amb la pena de deu a vint anys de presó, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, fora de les situacions expressades a l'apartat anterior, o en circumstàncies crítiques.

3r Amb la pena d'un a sis anys de presó, en la resta de circumstàncies.

2. Es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació o, si s'escau, la d'inhabilitació absoluta per al comandament de vaixell de guerra o aeronau militar.

Article 62.

S'ha de castigar amb la pena de tres anys i un dia a deu anys de presó el militar amb comandament de força o unitat, comandant de vaixell de guerra o aeronau militar que, en situació de conflicte armat:

1r Deixi de complir una missió de combat, s'abstingui de combatre o perseguir l'enemic, quan ho havia de fer, o no utilitzi, en el curs de les operacions bèl·liques, tots els mitjans que exigeixi el compliment dels seus deures i obligacions o les ordres rebudes.

2n Perdi la plaça, establiment, instal·lació militar, vaixell, aeronau, lloc o força a les seves ordres, sigui sorprès per l'enemic o ocasioni un dany greu al servei, perquè no hagi pres les mesures preventives de conformitat amb els seus deures i obligacions militars o les ordres rebudes, o no inutilitzi material de guerra, documentació o recursos importants per a la defensa nacional quan hi hagi perill que caiguin en poder de l'enemic.

Article 63.

1. El militar amb comandament de força o unitat, comandant de vaixell de guerra o aeronau militar que deixi d'emprendre la missió encomanada o no compleixi els seus deures i obligacions o les ordres rebudes relatives a la missió, ha de ser castigat amb la pena de dos a vuit anys de presó, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, i amb la pena de presó d'un a sis anys en els altres casos. Es pot imposar, a més, la pena d'inhabilitació absoluta per al comandament de vaixell de guerra o aeronau militar.

2. Aquests mateixos fets, comesos per una imprudència greu, s'han de castigar amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó. En situació de conflicte armat o estat de setge s'ha d'imposar la pena de presó de sis mesos a quatre anys.

Article 64.

El militar amb comandament de força o unitat, comandant de vaixell de guerra o aeronau militar que no mantingui la deguda disciplina en les forces sota el seu comandament, toleri als seus subordinats qualsevol abús d'autoritat o extralimitacions de les seves facultats o no procedeixi amb la diligència necessària per impedir un delictes militar, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a quatre anys de presó, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació o, si s'escau, la d'inhabilitació absoluta per al comandament de vaixell de guerra o aeronau militar.

Secció 2a Extralimitacions en l'exercici del comandament

Article 65.

1. El militar que en l'exercici del comandament s'excedeixi arbitràriament de les seves facultats, o es prevalgui de la seva ocupació, càrrec o destinació i cometi qualsevol altre abús greu, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó. Si utilitza o ordena exercir contra qualsevol persona violències innecessàries, o ordena, permet o fa ús il·lícit de les armes, ha de ser castigat amb la pena de quatre mesos a quatre anys de presó. Tot això sense perjudici, si s'escau, de la pena que correspongui pels resultats lesius produïts, de conformitat amb el Codi penal.

2. S'ha d'imposar la pena de tres mesos i un dia a un any de presó al militar que de manera indeguda i maliciosa assumeixi o retingui un comandament o destinació.

Article 66.

El militar que exposi la unitat, vaixell o aeronau sota el seu comandament a riscos innecessaris per al compliment de la seva missió ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó o, si s'escau, la pena d'inhabilitació absoluta per al comandament de vaixell de guerra o d'aeronau militar. Si la transcendència no és greu, s'ha de sancionar per via disciplinària militar.

CAPÍTOL V

Trencament de servei

Secció 1a Abandonament de servei

Article 67.

1. El militar que abandoni un servei d'armes ha de ser castigat:

1r Amb la pena de deu a vint anys de presó, quan tingui lloc davant de l'enemic, rebels o sediciosos.

2n Amb la pena de cinc a quinze anys de presó, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, fora de les situacions expressades a l'apartat anterior, o en circumstàncies crítiques.

3r En els altres casos, amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó.

2. L'abandonament de qualsevol altre servei, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, davant de l'enemic, rebels o sediciosos o en circumstàncies crítiques, s'ha de castigar amb la pena de sis mesos a sis anys de presó.

3. El militar que no es presenti al compliment dels serveis esmentats en els números anteriors, o incompleixi les seves obligacions i ocasioni un dany greu al servei, ha de ser castigat amb les penes que s'hi preveuen en la seva meitat inferior.

Secció 2a Delictes contra els deures del sentinella

Article 68.

1. El sentinella que abandoni el seu lloc ha de ser castigat:

1r Amb la pena de deu a vint-i-cinc anys de presó, quan tingui lloc davant de l'enemic, rebels o sediciosos.

2n Amb la pena de deu a vint anys de presó, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge, fora de les situacions expressades a l'apartat anterior, o en circumstàncies crítiques.

3r En els altres casos, amb la pena de sis mesos a sis anys de presó.

2. El sentinella que incompleixi les seves obligacions, i ocasioni un dany greu al servei, ha de ser castigat amb les penes que assenyalava l'apartat anterior en la seva meitat inferior.

Article 69.

El militar que incompleixi les seves comeses com a encarregat d'un servei de vigilància dels espais aeris, control de trànsit, conducció d'aeronau o ajudes a la navegació marítima o aèria, ha de ser castigat amb la pena d'un a sis anys de presó. En situació de conflicte armat, estat de setge o en circumstàncies crítiques s'ha d'imposar la pena de presó de deu a vint anys de presó.

Secció 3a Embriaguesa i intoxicació per drogues tòxiques en acte de servei

Article 70.

El militar que, en acte de servei d'armes, voluntàriament o imprudentment s'embriaguï o consumeixi drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, de manera que la seva capacitat per prestar-lo desaparegui o disminueixi, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a un any de presó.

Quan el fet el cometi un militar que, en qualsevol acte de servei, exerceixi el comandament, s'ha d'imposar la pena de presó de sis mesos a dos anys.

CAPÍTOL VI

Delictes d'omissió del deure de socors

Article 71.

1. El militar que no socorri, quan ho podia fer, una força, unitat, vaixell de guerra o de la Guàrdia Civil o aeronau militar, nacionals o aliats, que estiguin en situació de perill, ha de ser castigat:

1r Amb la pena de cinc a quinze anys de presó, quan tingui lloc en situació de conflicte armat o estat de setge.

2n En els altres casos, amb la pena de dos a vuit anys de presó.

2. S'ha d'imposar la pena respectivament assenyalada en el número anterior, en la seva meitat inferior, quan es tracti de qualsevol altre vaixell o aeronau que estigui en situació de perill.

3. El militar que no socorri, quan ho podia fer, una força, unitat, vaixell o aeronau enemics en perill, quan hagin ofert la seva rendició, ha de ser castigat amb la pena de quatre mesos a quatre anys de presó.

4. Les mateixes penes s'han d'imposar al militar que, impedit de prestar socors, no demani amb urgència auxili aliè quan ho podia fer.

Article 72.

1. El militar que no socorri, quan ho podia fer, el company que estigui en situació de perill greu, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó. En situació de conflicte armat o estat de setge s'ha d'imposar la pena de presó de sis mesos a sis anys.

2. El militar que, durant l'acompliment d'una missió de col·laboració amb les administracions públiques en els supòsits de risc greu, catàstrofe, calamitat o altres necessitats públiques, cometi el delictes de l'article 195 del Codi penal, ha de ser castigat amb les penes que s'hi estableixen, incrementades en un cinquè del seu límit màxim, sense perjudici de l'aplicació de l'article 21 del present Codi.

3. S'han d'imposar les mateixes penes al militar que, impedit de prestar socors, no demani amb urgència auxili aliè quan ho podia fer.

CAPÍTOL VII

Delictes contra l'eficàcia del servei

Article 73.

El militar que, en situació de conflicte armat o estat de setge i per una imprudència greu, causi en béns afectes a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil els danys que preveuen els articles 264 a 266 del Codi penal, ocasioni que els mitjans o recursos de la defensa o seguretat nacionals caiguin en poder de l'enemic, o perjudiqui greument una operació militar, ha de ser castigat amb la pena de sis mesos a quatre anys de presó. Fora de la situació de conflicte armat o estat de setge s'ha d'imposar la pena de presó de tres mesos i un dia a dos anys o multa de dos a sis mesos.

Quan els danys causats es cometin mitjançant un naufragi, abordatge o avarada, aterratge indegut o col·lisió amb una altra aeronau, o s'ocasioni la pèrdua d'un vaixell de guerra o aeronau militar, es pot imposar, a més, la pena d'inhabilitació absoluta per al comandament de vaixell de guerra o aeronau militar.

Article 74.

El militar que no compleixi una consigna general o per una imprudència deixi d'observar una ordre rebuda ha de ser castigat, en situació de conflicte armat o estat de setge, amb la pena de presó de quatre mesos a tres anys. En la resta de casos, si concorre dol o imprudència greu i es causa un greu risc o dany per al servei, s'ha d'imposar la pena de tres mesos i un dia a sis mesos de presó o multa de dos a sis mesos.

No obstant això, els militars en cap cas incorren en responsabilitat criminal per desobeir una ordre que comporti l'execució d'actes que manifestament constitueixin un delictes, en particular contra la Constitució, o una infracció manifesta, clara i terminant d'una norma amb rang de llei o del dret internacional dels conflictes armats.

Article 75.

S'ha de castigar amb la pena de tres mesos i un dia a dos anys de presó el militar que:

1r Executi o no impedeixi en un lloc o establiment afecte a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil actes que puguin produir un incendi o estralls, o origini un risc greu per a la seguretat de la força, unitat, establiment, vaixell de guerra, vaixell de la Guàrdia Civil o aeronau militar.

2n Embarqui en un vaixell de guerra o aeronau militar drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques.

3r Incompleixi, amb infracció del que estableix la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades, o la Llei orgànica 11/2007, de 22 d'octubre, reguladora dels drets i deures dels membres de la Guàrdia Civil, els seus deures militars fonamentals, o els deures tècnics essencials de la seva funció específica, i ocasioni un dany greu per al servei, sense perjudici de la pena que correspongui pels resultats lesius produïts de conformitat amb el Codi penal. Quan els fets que descriu aquest apartat es cometin per una imprudència greu, s'ha d'imposar la pena de tres mesos i un dia a sis mesos de presó o multa de dos a sis mesos.

Article 76.

El militar que cometi algun dels delictes que preveuen els articles 368 a 371 del Codi penal en instal·lacions afectes a les Forces Armades o a la Guàrdia Civil, vaixells de guerra, vaixells de la Guàrdia Civil, aeronaus militars, campaments o durant exercicis o operacions, ha de ser castigat amb les penes que s'hi estableixen incrementades en un cinquè del seu límit màxim, llevat que el Codi esmentat hagi tingut en compte en la descripció o sanció del delicte el lloc de comissió o la condició d'autoritat o funcional del subjecte actiu del delicte. Tot això sense perjudici de l'aplicació de l'article 21 del present Codi.

Així mateix són aplicables pels tribunals militars els articles 372 a 378 del Codi penal.

Article 77.

1. El militar que, per una imprudència greu i durant l'execució d'un acte de servei d'armes, causi la mort o lesions constitutives de delicte, ha de ser castigat amb les penes privatives de llibertat que respectivament assenyala el Codi penal per a l'homicidi o lesions imprudents, incrementades en un cinquè, en els seus límits mínim i màxim, sense perjudici del que disposa l'article 21 d'aquest Codi.

Fora de l'acte de servei d'armes, la imprudència professional amb els resultats abans previstos s'ha de castigar amb les mateixes penes.

2. Si la imprudència no és greu s'ha d'imposar la pena de tres mesos i un dia a sis mesos de presó o multa de dos a sis mesos.

Article 78.

S'ha de castigar amb la pena de tres mesos i un dia a sis mesos de presó o multa de dos a sis mesos el militar que per una imprudència greu:

1r Extraviï armes o material de guerra, procediments o documentació oficial, que tingui sota la seva custòdia per raó del seu càrrec o destinació.

2n Doni lloc a l'evasió de presoners de guerra, presos o detinguts, la conducció o custòdia dels quals li estigui encomanada.

CAPÍTOL VIII

Delictes contra altres deures del servei

Article 79.

El militar que utilitzi públicament i intencionadament un uniforme, divises, distintius o insígnies militars, medalles o condecoracions que no tingui dret a utilitzar, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a un any de presó.

Article 80.

El militar que, obligat a això, deixi de promoure la persecució de delictes de la competència de la jurisdicció militar, o que tingui coneixement de la seva comissió i no ho posi en coneixement dels seus superiors immediatament, o no ho denunciï a l'autoritat competent, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a un any de presó.

TÍTOL V

Delictes contra el patrimoni en l'àmbit militar

Article 81.

1. El militar que simuli necessitats per al servei o drets econòmics a favor del personal i sol·liciti l'assignació de crèdit pressupostari per a atenció suposada, ha de ser castigat amb la pena de presó de tres mesos i un dia a dos anys.

2. Si les quantitats així obtingudes s'apliquen en benefici propi, s'ha d'imposar la pena de dos a deu anys de presó, que ha de graduar el tribunal atenent en especial el lucre obtingut.

Article 82.

1. El militar que cometi els delictes de furt, robatori, apropiació indeguda o danys que preveu el Codi penal en relació amb l'equip reglamentari, materials o efectes que tingui sota la seva custòdia o responsabilitat per raó del seu càrrec o destinació, ha de ser castigat amb les penes que estableix el Codi penal per a aquests delictes imposades en la seva meitat superior.

2. Si el militar no té l'equip, material o efectes, afectats al servei de les Forces Armades o de la Guàrdia Civil, sota la seva custòdia o responsabilitat, el límit mínim de les penes que preveu el Codi penal s'ha d'incrementar en un cinquè.

3. Si es tracta de material de guerra o armament, sigui quin sigui el seu valor i l'autor, fins i tot quan aquest no tingui la condició de militar, s'ha d'imposar la pena incrementada en un cinquè del seu límit màxim.

4. És aplicable, si s'escau, l'article 21 del present Codi.

Article 83.

El militar que es prevalgui de la seva condició i es procuri interessos en qualsevol classe de contracte o operació que afecti l'Administració militar o cometi el delicte que preveu l'article 441 del Codi penal, ha de ser castigat amb la pena de tres mesos i un dia a tres anys de presó, i es pot imposar, a més, la pena de pèrdua d'ocupació.

Article 84.

El particular o empresari que, en situació de conflicte armat o estat de setge, hagi contractat amb l'Administració militar i incompleixi en la seva integritat les obligacions conretes o les compleixi en condicions defectuoses que desvirtuïn o impedeixin la finalitat del contracte, quan resultin afectats els interessos de la defensa nacional, ha de ser castigat amb la pena d'un a vuit anys de presó. Així mateix es poden imposar les conseqüències accessòries que preveu l'article 129 del Codi penal.

Article 85.

Qui, amb ànim de lucre i amb coneixement de la comissió d'un delicte contra el patrimoni en l'àmbit militar en el qual no hagi intervingut ni com a autor ni com a còmplice, ajudi els responsables a aprofitar-se dels efectes d'aquest o rebí, adquireixi o ocultí aquests efectes, ha de ser castigat amb les penes i mesures que preveuen en cada cas els articles 298, 303 i 304 del Codi penal.

Disposició addicional primera.

El Govern, en el termini de dos anys a partir de l'entrada en vigor de la present Llei, ha de remetre al Congrés dels Diputats un projecte de Llei orgànica de reforma de la Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Disposició addicional segona.

Les interlocutòries i sentències dictades pels òrgans judicials militars, unipersonals i col·legiats, han de ser públiques, i han de seguir el mateix sistema de publicació que la resta de resolucions judicials.

A aquest efecte, el Govern ha de dictar les disposicions oportunes per garantir aquesta publicitat.

Disposició transitòria primera. *Aplicació de la llei penal més favorable.*

Els fets punibles comesos fins a l'entrada en vigor d'aquest Codi s'han de castigar de conformitat amb el Codi penal militar que es deroga, llevat que les disposicions de la nova Llei penal militar siguin més favorables per al reu, cas en què s'han d'aplicar aquestes, prèvia audiència del reu.

Per determinar quina és la llei més favorable s'ha de tenir en compte la pena que correspondria al fet enjudiciat amb l'aplicació de les normes completes d'un codi o l'altre, així com la possibilitat d'imposar mesures de seguretat.

Disposició transitòria segona. *Revisió d'ofici de sentències fermes.*

S'han de revisar d'ofici les sentències fermes no executades totalment o parcialment que s'hagin dictat abans de la vigència d'aquest Codi en les quals, de conformitat amb aquest, hagi correspost l'absolució o una condemna més beneficiosa per al reu per aplicació taxativa dels seus preceptes i no per l'exercici de l'arbitri judicial.

Tot això sense perjudici que el jutge o tribunal que en el futur les pugui tenir en compte als efectes de reincidència hagi d'examinar prèviament si el fet que s'hi pena ha deixat de ser delictes o li pot correspondre una pena inferior a la imposada de conformitat amb aquest Codi.

Disposició transitòria tercera. *Aplicació de normes més favorables en sentències que no hagin guanyat fermesa.*

En les sentències dictades de conformitat amb la legislació que es deroga i que no siguin fermes perquè estiguin pendents de recurs, s'han d'aplicar d'ofici o a instància de part els preceptes d'aquest Codi, quan siguin més favorables al reu, prèvia audiència d'aquest.

Disposició transitòria quarta. *Apreciació de l'agreujant de reincidència.*

Als efectes de l'apreciació de l'agreujant de reincidència, s'entenen compresos en el mateix títol del nou Codi els delictes previstos en el cos legal que es deroga que tinguin una denominació anàloga i ataquin de la mateixa manera el mateix bé jurídic.

Disposició derogatòria única.

Queda derogada la Llei orgànica 13/1985, de 9 de desembre, del Codi penal militar, així com totes les disposicions que s'oposin al que estableix la present Llei orgànica.

Queda derogat el paràgraf final de l'article 13 de la Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de la competència i organització de la jurisdicció militar.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de la competència i organització de la jurisdicció militar.*

Es modifica la Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de la competència i organització de la jurisdicció militar, en el sentit següent:

U. Les referències que aquesta Llei orgànica faci a la locució «temps de guerra» s'entenen fetes a l'expressió «en situació de conflicte armat».

Dos. S'afegeix un nou apartat 1 bis a l'article 12, amb el text següent:

«1.bis. Els que preveuen els capítols I al VIII del títol XX del llibre segon del Codi penal, comesos en relació amb els delictes i procediments militars o respecte als òrgans judicials militars i establiments penitenciaris militars.»

Tres. El paràgraf final de l'article 13 queda sense contingut.

Quatre. L'apartat 2 de l'article 23 queda redactat de la manera següent:

«2. De la instrucció i enjudiciament en única instància dels procediments per delictes i faltes no disciplinàries, que siguin de la competència de la jurisdicció militar, contra els capitans generals, generals d'exèrcit, almiralls generals i generals de l'Aire, tinentes generals i almiralls sigui quina sigui la seva situació militar, membres del Tribunal Militar Central, fiscal togat, fiscals de la Sala Militar del Tribunal Suprem i fiscal del Tribunal Militar Central.»

Cinc. L'apartat 5 de l'article 23 queda redactat de la manera següent:

«5. Dels recursos jurisdiccionals en matèria disciplinària militar que siguin procedents contra les sancions imposades o reformades pel ministre de Defensa, o imposades, confirmades o reformades per la Sala de Govern del Tribunal Militar Central.»

Sis. Els paràgrafs primer i segon de l'article 27 queden redactats de la manera següent:

«Els magistrats procedents del cos jurídic militar són nomenats per reial decret, ratificat pel ministre de Justícia i a proposta del Consell General del Poder Judicial, entre generals consellers togats i generals auditors amb aptitud per a l'ascens, en situació de servei actiu.

Als efectes de la motivació de la proposta de nomenament, el Consell General del Poder Judicial ha de sol·licitar amb caràcter previ als aspirants una exposició dels seus mèrits, així com al Ministeri de Defensa la documentació que si s'escau consideri necessària.»

Set. Els paràgrafs primer, segon i tercer de l'article 37 queden redactats de la manera següent:

«L'auditor president del Tribunal Militar Central és nomenat per reial decret, a proposta del Consell General del Poder Judicial, entre generals consellers togats i generals auditors en situació de servei actiu. La presentació a reial decret l'han de fer els ministres de Justícia i Defensa, que han de ratificar el nomenament.

Els vocals togats del Tribunal Militar Central són nomenats per reial decret, a proposta del Consell General del Poder Judicial, escoltada la Sala de Govern del Tribunal Militar Central, entre generals auditors o, si no n'hi ha, oficials generals del cos jurídic militar en reserva, el nomenament dels quals no determina cap canvi en la seva situació administrativa. En cap cas hi ha d'haver menys de dos vocals togats en situació d'activitat. La presentació a reial decret l'han de fer els ministres de Justícia i Defensa, que han de ratificar el nomenament.

Als efectes de la motivació de la proposta de nomenament, el Consell General del Poder Judicial ha de sol·licitar amb caràcter previ als aspirants una exposició dels seus mèrits, així com al Ministeri de Defensa la documentació que si s'escau consideri necessària.»

Vuit. El paràgraf primer de l'article 38 queda redactat de la manera següent:

«En els casos en què no pugui actuar l'auditor president per una causa legal, l'ha de substituir el vocal togat de més antiguitat d'entre els que estiguin en servei actiu.»

Nou. L'article 42 queda redactat de la manera següent:

«La Sala de Govern del Tribunal Militar Central està integrada per l'auditor president i la totalitat dels seus vocals togats en servei actiu, sense que sigui possible la substitució d'aquests últims.»

Deu. L'article 47 queda redactat de la manera següent:

«L'auditor president i els vocals togats són nomenats per reial decret, a proposta del Consell General del Poder Judicial, previ informe motivat de la Sala de Govern del Tribunal Militar Central sobre els mèrits professionals, acadèmics i científicojurídics dels aspirants que acreditin la seva formació i capacitat en les matèries pròpies de la jurisdicció militar, així com sobre totes les incidències que els hagin pogut afectar durant la seva vida professional i que puguin tenir importància per valorar la seva aptitud en l'exercici de la funció judicial.

Una vegada remès l'informe motivat esmentat al Consell General del Poder Judicial, s'han de seguir posteriorment davant d'aquest últim, per decidir les propostes de nomenament, de conformitat amb la seva ponderació lliure i discrecional, les normes reglamentàries de procediment que aquest estableixi a l'efecte, i si no n'hi ha s'han d'observar, en allò que siguin aplicables, les que regulen la provisió de places de nomenament discrecional en els òrgans judicials.

La presentació a reial decret l'han de fer els ministres de Justícia i Defensa, que han de ratificar el nomenament.»

Onze. El paràgraf segon de l'article 54 queda redactat de la manera següent:

«El seu nomenament l'ha d'efectuar mitjançant una ordre el Consell General del Poder Judicial, previ informe motivat de la Sala de Govern del Tribunal Militar Central, en els termes i pel procediment que expressa l'article 47.»

Dotze. Se suprimeix el segon paràgraf de l'article 63.

Tretze. L'article 65 queda redactat de la manera següent:

«Els membres del cos jurídic militar, per ser nomenats magistrats de la Sala Militar del Tribunal Suprem, auditors presidents o vocals togats dels tribunals militars i jutges togats militars, han d'estar en situació militar de servei actiu, amb les excepcions que preveu aquesta Llei.»

Catorze. El numeral 3 de l'article 66 queda redactat de la manera següent:

«3. Pel fet d'arribar a l'edat assenyalada per cessar en la situació de servei actiu o cessar-hi en passar a una altra situació per disposició legal o sol·licitud voluntària i concedida. Els vocals togats del Tribunal Militar Central nomenats en situació de reserva cessen quan compleixen l'edat de retir.»

Quinze. L'article 71 queda redactat de la manera següent:

«Tret del que disposa l'article 63, la instrucció i el coneixement dels delictes competència de la jurisdicció militar comesos a l'estranger corresponen als jutjats togats centrals militars i al Tribunal Militar Central, així com als jutjats togats militars territorials i el Tribunal Militar Territorial, amb seu a Madrid, segons les seves atribucions respectives.»

Setze. L'article 115 queda redactat de la manera següent:

«Els caps d'unitat independent, forces destacades, aïllades o amb atribucions militars sobre un territori, tan aviat com tinguin coneixement de la comissió d'un delicte de la competència de la jurisdicció militar, perpetrat per qui els estigui subordinat o comès en el lloc o la demarcació de les seves atribucions, ho han de comunicar pel mitjà més ràpid possible al jutge togat militar competent i han de

nomenar un oficial a les seves ordres, assistit d'un secretari, perquè incoï l'atestat corresponent. Això sense perjudici de les facultats disciplinàries que puguin exercir.»

Disset. El paràgraf segon de l'article 119 queda redactat de la manera següent:

«No poden ser nomenats instructors ni secretaris d'expedients disciplinaris, llevat del que disposen els articles 122 i 140 d'aquesta Llei, ni d'expedients administratius, excepte si es tracta d'expedients en matèria de personal militar seguits en relació amb els qui exerceixin un càrrec judicial, fiscal o secretari relator, ni poden exercir funcions diferents de les atribuïdes expressament per llei en garantia d'algun dret.»

Divuit. El paràgraf quart de l'article 120 queda redactat de la manera següent:

«La Sala de Govern del Tribunal Militar Central és competent per resoldre els casos que es presentin, i n'ha de donar compte al Consell General del Poder Judicial perquè es procedeixi al cessament en la destinació.»

Dinou. L'article 123 queda redactat de la manera següent:

«La imposició de les sancions disciplinàries per falta molt greu regulades a la Llei orgànica 8/2014, de 4 de desembre, de règim disciplinari de les Forces Armades, als militars que exerceixin funcions judicials correspon en exclusiva a la Sala de Govern del Tribunal Militar Central. S'ha d'escoltar aquesta mateixa Sala quan es tracti de militars que exerceixin secretaries relatories. Quan exerceixin funcions fiscals, s'ha d'escoltar en l'expedient el fiscal tocat.»

Vint. L'article 127 queda sense contingut.

Disposició final segona. *Modificació de la Llei orgànica 2/1989, de 13 d'abril, processal militar.*

Es modifica la Llei orgànica 2/1989, de 13 d'abril, processal militar, en el sentit següent:

U. Les referències que aquesta Llei orgànica faci a la locució «temps de guerra» s'entenen fetes a l'expressió «en situació de conflicte armat».

Dos. L'apartat 1r de l'article 398 queda redactat de la manera següent:

«1r Els processats per delictes militars flagrants, inclosos els que comprèn l'article 9, apartat 2, paràgrafs a) i b), del Codi penal militar, castigats amb la pena de presó el límit mínim de la qual sigui igual o superior a deu anys, tenint en compte la pena que pugui correspondre pel resultat lesiu de conformitat amb el Codi penal.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar.*

El paràgraf a) de l'apartat 1 de l'article 112 de la Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la carrera militar, queda redactat de la manera següent:

«a) Condemna, en sentència ferma, a la pena de presó del Codi penal militar o del Codi penal, mentre estigui privat de llibertat i sense perjudici del que disposa la Llei orgànica de règim disciplinari de les Forces Armades, o a les penes, principal o accessòria, de suspensió militar d'ocupació o suspensió d'ocupació o càrrec públic.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 29/2014, de 28 de novembre, de règim de personal del Cos de la Guàrdia Civil.*

El paràgraf a) de l'apartat 1 de l'article 91 de la Llei 29/2014, de 28 de novembre, de règim de personal del Cos de la Guàrdia Civil, queda redactat de la manera següent:

«a) Condemna, en sentència ferma, a la pena de presó del Codi penal militar o del Codi penal, mentre estigui privat de llibertat i sense perjudici del que disposa

la Llei orgànica 12/2007, de 22 d'octubre, de règim disciplinari de la Guàrdia Civil, o a les penes, principal o accessòria, de suspensió militar d'ocupació o suspensió d'ocupació o càrrec públic.»

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei orgànica 8/2014, de 4 de desembre, de règim disciplinari de les Forces Armades.*

S'addiciona a l'article 7 de la Llei orgànica 8/2014, de 4 de desembre, de règim disciplinari de les Forces Armades, l'apartat següent:

«32.bis. Constituir un grup o organització que persegueixi finalitats manifestament il·legals que vulnerin les regles essencials que defineixen el comportament del militar. Afiliar-se, pertànyer o col·laborar amb aquest grup o organització o promoure'n les activitats, publicitar-les, així com induir o convidar altres militars perquè ho facin.»

Disposició final sisena. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència que l'article 149.1.6a de la Constitució atribueix a l'Estat en matèria de legislació penal. Les disposicions finals primera i segona es dicten a l'empara de la competència en matèria de legislació processal, atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.6a de la Constitució. Les disposicions finals tercera, quarta i cinquena es dicten, respectivament, a l'empara de la competència que l'article 149.1.4a i 149.1.29a de la Constitució atribueix a l'Estat en matèria de defensa i Forces Armades i en matèria de seguretat pública.

Disposició final setena. *Caràcter de llei ordinària.*

La disposició final tercera i la disposició final quarta no tenen caràcter de llei orgànica.

Disposició final vuitena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei orgànica entra en vigor al cap de tres mesos de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i s'aplica a tots els fets punibles que es cometin a partir de la seva vigència.

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 14 d'octubre de 2015.

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY